ЗАТВЕРДЖУЮ:
президент державного некомерційного підприємства «Державний університет «Київський авіаційний інститут»

_____ Ксенія СЕМЕНОВА

«19» квітня 2026 року

ВИСНОВОК
Державного некомерційного підприємства «Державний університет «Київський авіаційний інститут» (далі – КАІ) про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Горобець Ольги Геннадіївни на тему: «Роль штучного інтелекту у трансформації міжнародного бізнесу та стимулюванні ринкових інновацій, поданої на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини»

Витяг
із протоколу № 10 засідання
кафедри міжнародних економічних відносин КАІ
від 12 травня 2026 року

Присутні на засіданні науково-педагогічні працівники кафедри міжнародних економічних відносин:

Побоченко Л. М., к.е.н., доцент, зав. кафедри;
Грущинська Н. М., д.е.н., професор, професор кафедри;
Висоцька М. П., д.е.н., доцент, професор кафедри;
Корж М. В., д.е.н., професор, професор кафедри;
Мандра В. В., д.е.н., професор кафедри;
Мандра Н. Г., к.е.н., доцент кафедри;
Набок І. І., к.е.н., доцент, професор кафедри;
Панікар Г. Ю, к.е.н., доцент, доцент кафедри;
Пічкурова З. В., к.е.н., доцент, доцент кафедри;
Плотніков О. В., д.е.н., професор, професор кафедри;
Прокоп'єва А. А., к.е.н., доцент, доцент кафедри;
Романчукевич В. В., д.е.н., професор кафедри;
Румянцев А. П., д.е.н., професор, професор кафедри;
Сайчук В.С., к.геогр.н., доцент, докторант кафедри;
Сидоренко К. В., к.е.н., доцент, доцент кафедри;
Татаренко Н. О., к.е.н., професор, професор кафедри.
Шеремет О. В., асист. викладача кафедри.
Аспіранти кафедри: Гаврилко О.С., Кравцов А.О., Кисіль В. А., Людовик Д.

Д., Мирончeнко Д.Д., Мислік А.А., Никoненко В.О., Підуст О.Ю., Шаховець А.О., Шевченко М.Р.

Серед присутніх 7 докторів економічних наук, 8 кандидатів економічних наук, 1 кандидат географічних наук та 1 асистент викладача.

Порядок денний:

Обговорення дисертаційного дослідження аспірантки кафедри міжнародних економічних відносин Горобець Ольги Геннадіївни на тему «Роль штучного інтелекту у трансформації міжнародного бізнесу та стимулюванні ринкових інновацій», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 29 «Міжнародні відносини» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини».

Науковий керівник – к.е.н., доцент, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин Факультету права та міжнародних відносин КАІ Побоченко Леся Миколаївна.

Дисертація виконувалась на кафедрі міжнародних економічних відносин Факультету права та міжнародних відносин КАІ. Тема дисертації затверджена на засіданні Вченої ради Факультету міжнародних відносин НАУ (протокол № 7 від 25 жовтня 2022 року).

Виступили:

Здобувачка Горобець Ольга Геннадіївна представила презентацію за основними положеннями дисертації «Роль штучного інтелекту у трансформації міжнародного бізнесу та стимулюванні ринкових інновацій», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 29 «Міжнародні відносини» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини».

Після закінчення презентації Горобець О.Г. присутніми на захисті фахівцями були поставлені наступні запитання:

Запитання до здобувача:

1. Румянцев А.П., д.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин КАІ.

Запитання: У Вашій дисертації ШІ розглядається як чинник трансформації міжнародного бізнесу. Як Ви методологічно відмежовуєте вплив саме ШІ від ширшого впливу цифровізації, платформізації та автоматизації?

Відповідь: Дякую за запитання. У роботі це відмежування здійснюється через функціональну роль технології у бізнес-процесі. Цифровізація створює електронну форму даних і комунікацій, автоматизація забезпечує виконання повторюваних операцій за заданими правилами, а платформізація формує спільне цифрове середовище взаємодії. Натомість ШІ додає до цієї основи здатність аналізувати великі масиви даних, виявляти закономірності, прогнозувати, генерувати рекомендації та підтримувати прийняття рішень в умовах невизначеності. Тому у дисертації вплив ШІ визначається не за фактом використання програмного забезпечення, а за наявністю інтелектуальної аналітики,

навчання на даних, адаптивності та здатності перетворювати інформацію на управлінську дію.

2. Грущинська Н.М., д.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин КАІ.

Запитання: Чи не перебільшує дисертація роль ШІ у міжнародному бізнесі, враховуючи, що інноваційний розвиток залежить також від капіталу, інституцій, ринкового попиту та людського капіталу?

Відповідь: Дякую за запитання. Роль ШІ у роботі не абсолютизується. Навпаки, один із ключових висновків полягає в тому, що ШІ не є самодостатнім джерелом інноваційного розвитку. Його ефективність залежить від якості даних, організаційної зрілості компанії, доступу до капіталу, компетентності персоналу, регуляторного середовища, цифрової інфраструктури та ринкового попиту. ШІ розглядається як каталізатор, який може прискорити інноваційний цикл і підвищити якість управління, але не замінює базові економічні умови розвитку. Саме тому в дисертації поєднано технологічний, організаційний та інституційний підходи.

3. Сидоренко К.В., к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин КАІ.

Запитання: Який причинно-наслідковий механізм зв’язує впровадження ШІ з підвищенням міжнародної конкурентоспроможності компанії?

Відповідь: Дякую за запитання. Цей механізм можна подати як послідовність: дані – аналітика – управлінське рішення – процесна зміна – інноваційний або економічний результат. ШІ підвищує якість оброблення інформації, скорочує час реагування, точніше прогнозує попит, допомагає виявляти ризики, персоналізує взаємодію з клієнтами та підтримує швидше тестування інновацій. У результаті компанія може знижувати трансакційні витрати, швидше адаптувати продукт до різних ринків, ефективніше координувати міжнародні операції та формувати конкурентну перевагу не тільки за рахунок масштабу, а й за рахунок швидкості навчання, якості даних і організаційної гнучкості.

4. Татаренко Н.О., к.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин КАІ.

Запитання: У чому полягає межа між використанням ШІ як операційного інструменту і ШІ як стратегічного ресурсу компанії?

Відповідь: Дякую за запитання. Операційним інструментом ШІ є тоді, коли він виконує окреме завдання: готує текст, класифікує звернення, формує звіт або допомагає з аналітикою. Стратегічним ресурсом він стає тоді, коли інтегрується у систему управління компанією, впливає на бізнес-модель, створює операційну пам’ять, підтримує прийняття рішень, допомагає масштабувати знання та формує нові джерела вартості. У дисертації ця межа відображена через перехід від інструментальної і процесної моделей інтеграції до платформної та ШІ-орієнтованої моделі, де ШІ вже є елементом організаційної архітектури.

5. Плотніков О. В., д.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин КАІ.

Запитання: Чому запропоновану бізнес-операційну систему SyncronRecords можна вважати науково-прикладним результатом, а не лише описом програмного продукту?

Відповідь: Дякую за запитання. SyncronRecords у дисертації подано не як комерційний опис окремої платформи, а як науково-прикладну модель організації ШІ-орієнтованого управління. Її значення полягає у концептуальному поєднанні робочого простору, даних, операційної пам'яті, ШІ-агентів, аналітики, звітів, черги дій, рольового доступу, реєстрації дій та погодження людиною завдань із високим ризиком. Тобто авторський внесок полягає не лише у демонстрації прототипу, а в обґрунтуванні логіки бізнес-операційної системи як нового рівня інтеграції ШІ у бізнес-процеси. Це дозволяє перенести ідею на ширший клас компаній, а не обмежувати її одним технічним рішенням.

6. Прокоп'єва А.А., к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин КАІ.

Запитання: Які критерії дозволяють перевірити ефективність SyncronRecords або подібної ШІ-орієнтованої бізнес-операційної системи на практиці?

Відповідь: Дякую за запитання. Ефективність такої системи доцільно перевіряти за кількома групами показників. Перша група - операційні показники: скорочення часу підготовки звітів, швидкість пошуку інформації, кількість виконаних або пріоритизованих завдань. Друга група - управлінські показники: якість рішень, прозорість відповідальності, швидкість реакції на ризики, зменшення інформаційних втрат. Третя група - економічні показники: продуктивність, економія витрат, приріст доходу, покращення обслуговування клієнтів. Четверта група - показники відповідального використання: частка рішень, що проходять погодження людиною, наявність реєстру дій, контроль доступу та якість даних.

7. Пічкурова З.В., к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин КАІ.

Запитання: Як у Вашій роботі враховано ризик того, що ШІ може не стимулювати інновації, а навпаки стандартизувати мислення компаній і посилити залежність від великих технологічних платформ?

Відповідь: Дякую за запитання. Такий ризик у дисертації визнається одним із важливих обмежень. ШІ може прискорювати типові рішення, відтворювати шаблони, посилювати залежність від зовнішніх платформ і зменшувати автономність компаній, якщо його використовувати без власної стратегії даних, критичного мислення та управлінського контролю. Саме тому робота наголошує на необхідності поєднання ШІ з людською експертизою, власною операційною пам'яттю, якісними даними, прозорими правилами та диверсифікацією технологічних рішень. Інноваційний ефект виникає не від самого факту використання ШІ, а від здатності компанії перетворити його на інструмент навчання, експериментування і створення нової вартості.

8. Висоцька М.П., д.е.н., доцент, професор кафедри міжнародних економічних відносин КАІ.

Запитання: Як співвідносяться економічна ефективність ШІ та вимоги етичності, безпеки й відповідального управління?

Відповідь: Дякую за запитання. У короткостроковій перспективі може здаватися, що етичні та безпекові вимоги уповільнюють впровадження ШІ. Однак у міжнародному бізнесі вони є умовою довгострокової ефективності, оскільки порушення приватності, алгоритмічна упередженість, витоки даних або непрозорі

рішення можуть спричинити фінансові, правові та репутаційні втрати. Тому в дисертації відповідальне управління ШІ розглядається не як зовнішнє обмеження, а як частина економічної стратегії. Рольовий доступ, погодження людиною, аудит, реєстр дій та пояснюваність рішень підвищують довіру до системи й роблять її придатною для міжнародного середовища.

9. Мандра Н.Г., к.е.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин КАІ.

Запитання: Чи може ШІ посилити нерівність між великими міжнародними корпораціями та малими або середніми підприємствами?

Відповідь: Дякую за запитання. Так, такий ризик існує, оскільки великі корпорації мають більше даних, фінансових ресурсів, обчислювальних потужностей і фахівців. Це може посилити цифрову асиметрію та залежність МСП від зовнішніх платформ. Водночас ШІ може створити і протилежний ефект, якщо доступні хмарні сервіси, відкриті інструменти, освітні програми та державна підтримка дадуть малим компаніям змогу швидше автоматизувати процеси, виходити на міжнародні ринки і створювати нішеві продукти. Тому для України важливо не просто стимулювати розвиток ШІ загалом, а цілеспрямовано підтримувати МСП, стартапи і прикладні галузеві рішення.

10. Набок І. І., к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин КАІ.

Запитання: У роботі йдеться про ШІ-суверенітет. Що це означає для України в реалістичному, а не декларативному вимірі?

Відповідь: Дякую за запитання. Для України ШІ-суверенітет не означає повної технологічної ізоляції або самодостатності у всіх компонентах ШІ. Реалістично йдеться про здатність країни контролювати критично важливі дані, розвивати власні компетентності, мати національні або партнерські рішення для безпеки, державного управління, освіти, оборони, бізнесу та інфраструктури, а також зменшувати критичну залежність від одного постачальника технологій. У дисертації ШІ-суверенітет розглядається як поєднання людського капіталу, даних, кібербезпеки, регуляторної спроможності та інтеграції до надійних міжнародних технологічних партнерств.

11. Людовик Д.Д., аспірант кафедри міжнародних економічних відносин КАІ.

Запитання: Яким чином європейське регулювання ШІ може впливати на українські компанії, що працюють на міжнародних ринках?

Відповідь: Дякую за запитання. Європейське регулювання впливатиме на українські компанії через вимоги до прозорості, оцінювання ризиків, захисту даних, контролю людиною та відповідальності за використання ШІ. Навіть якщо компанія фізично працює в Україні, але надає послуги клієнтам у ЄС або інтегрується у європейські ланцюги вартості, вона поступово буде змушена враховувати ці правила. Для українського бізнесу це створює подвійний ефект: з одного боку, зростають витрати на відповідність вимогам; з іншого - формується можливість підвищити довіру міжнародних партнерів і використовувати відповідальне впровадження ШІ як конкурентну перевагу.

12. Мислік А.А., аспірант кафедри міжнародних економічних відносин КАІ.

Запитання: Як Ви оцінюєте потенційний конфлікт між швидкістю

впровадження ШІ та необхідністю його регулювання?

Відповідь: Дякую за запитання. Цей конфлікт є одним із центральних для сучасної цифрової економіки. Надмірна швидкість без правил може призвести до ризиків для даних, прав людини, конкуренції та безпеки, тоді як надмірне стримування може загальмувати інновації й послабити позиції країни або компанії на міжнародному ринку. У дисертації запропоновано балансований підхід: ризик-орієнтоване регулювання, пісочниці для тестування, методичні рекомендації, людський контроль, стандарти даних і поступове впровадження. Такий підхід дозволяє не блокувати інновації, але вводити їх у керовані та відповідальні рамки.

Після відповідей на запитання виступили:

Науковий керівник – завідувач кафедри міжнародних економічних відносин, к.е.н., професор кафедри міжнародних економічних відносин Факультету права та міжнародних відносин КАІ Побоченко Леся Миколаївна.

Побоченко Л. М.: Шановні колеги! Хочу висловити підтримку дисертаційній роботі Горобець Ольги Геннадіївни, яка є результатом її системної наукової праці протягом останніх років. Робота вирізняється актуальністю, логічною структурою, належним рівнем теоретичного узагальнення та практичною спрямованістю, оскільки розкриває роль штучного інтелекту у трансформації міжнародного бізнесу, стимулюванні ринкових інновацій і підвищенні ефективності управлінських процесів компаній.

Здобувачка продемонструвала глибоке розуміння природи сучасних цифрових трансформацій, здатність пов’язувати розвиток ШІ з міжнародною конкурентоспроможністю, інноваційною активністю підприємств, глобальними диспропорціями доступу до технологій, регуляторними викликами та перспективами України в міжнародному цифровому середовищі. Особливо варто відзначити науково-прикладне обґрунтування концепції ШІ-орієнтованої бізнес-операційної системи SyncronRecords, у межах якої поєднано робочий простір, операційну пам’ять, аналітику, ШІ-агентів, управління доступом, журнали рішень і механізми людського контролю.

У процесі підготовки дисертації Ольга Геннадіївна відповідально ставилася до зауважень і рекомендацій, самостійно опрацьовувала значний масив наукових, статистичних, нормативно-правових та аналітичних джерел, удосконалювала структуру роботи, поглиблювала теоретичні положення і посилювала практичне наповнення дослідження. Як науковий керівник можу засвідчити, що дисертація є самостійним дослідженням здобувачки, виконаним із дотриманням принципів академічної доброчесності.

Вважаю, що дисертаційна робота відповідає вимогам до наукових досліджень такого рівня, має теоретичне і практичне значення, а її авторка заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини».

Рецензенти дисертаційної роботи, які наголосили на позитивних аспектах дослідження та висловили свої побажання і зауваження:

Набок І. І., к.е.н., доцент, професор кафедри міжнародних економічних відносин КАІ: У своєму виступі хочу зазначити, що дисертаційна робота Горобець

Ольги Геннадіївни справляє позитивне враження як з погляду актуальності обраної проблематики, так і з погляду наукової новизни та практичної значущості отриманих результатів. Тема ролі штучного інтелекту у трансформації міжнародного бізнесу є особливо важливою в умовах, коли компанії різних країн переходять від епізодичного використання цифрових інструментів до системної інтеграції ШІ у бізнес-процеси, міжнародні комунікації, аналітику, управління ризиками, маркетинг, фінанси та інноваційну діяльність.

Позитивно оцінюю те, що в роботі ШІ розглядається не ізольовано як технологічний інструмент, а як чинник зміни міжнародної економічної взаємодії, конкурентних переваг, бізнес-моделей і управлінської архітектури компаній. Авторкою систематизовано моделі інтеграції ШІ у бізнес-процеси, розкрито трансформацію інноваційного розвитку міжнародного бізнесу під впливом ШІ, а також проаналізовано сучасний стан, бар'єри та перспективи розвитку ШІ в Україні. Окремої уваги заслуговує прикладна складова дослідження, пов'язана з обґрунтуванням платформи SyncronRecords як ШІ-орієнтованої бізнес-операційної системи, що демонструє здатність авторки поєднувати теоретичний аналіз із практичним моделюванням цифрового управлінського рішення.

Серед зауважень, викладених у рецензії, було зазначено, що з огляду на міждисциплінарність теми доцільно було б ширше пояснити методичну логіку відбору показників для оцінювання впливу ШІ на інноваційну активність підприємств. Також у третьому розділі варто було б додатково розглянути сценарії розвитку української ШІ-екосистеми в умовах різної тривалості безпекових ризиків, оскільки війна впливає на інвестиції, кадровий потенціал, інфраструктуру та міжнародну кооперацію. Окремо було звернено увагу на необхідність поглиблення питань управління якістю даних, організаційних умов упровадження SyncronRecords, а також впливу гармонізації українського регулювання з європейськими підходами до ШІ на експорт цифрових послуг і міжнародну довіру до українських компаній. Наведені зауваження мають рекомендаційний і дискусійний характер та не знижують наукової і практичної цінності дисертаційної роботи.

У підсумку вважаю, що дисертаційна робота Горобець Ольги Геннадіївни є самостійним, завершеним і актуальним науковим дослідженням, результати якого мають теоретичне та практичне значення для розвитку наукових підходів до аналізу впливу штучного інтелекту на міжнародний бізнес, інноваційну активність підприємств і цифрову трансформацію економіки України. Робота відповідає вимогам, що висуваються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, а її авторка, Горобець Ольга Геннадіївна, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини».

Прокоп'єва А.А., к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин КАІ:

У своєму виступі хочу підкреслити, що дисертаційна робота є цілісним і завершеним дослідженням, у якому поєднано теоретичний аналіз глобальних тенденцій розвитку штучного інтелекту з прикладним баченням його використання у міжнародному бізнесі та українській економіці. Робота має чітку логіку: від загального аналізу ролі ШІ у міжнародних економічних відносинах до моделей інтеграції ШІ в бізнес-процеси, аналізу інноваційного впливу та формування

стратегічних напрямів для України.

Особливої уваги заслуговує запропонована авторкою концепція SyncronRecords як ШІ-орієнтованої бізнес-операційної системи. Вона не зводиться до опису програмного продукту, а виконує роль науково-прикладної моделі, що демонструє, як міжнародна компанія може організувати дані, операційну пам'ять, звіти, ШІ-агентів, управлінські рішення, контроль доступу та механізми відповідального використання ШІ в єдиному цифровому середовищі.

У рецензії було висловлено побажання дещо ширше систематизувати відмінності між класичними цифровими технологіями, автоматизацією, платформними рішеннями та сучасними ШІ-системами з погляду їхнього впливу на міжнародні бізнес-процеси. Окремі положення щодо економічного ефекту від упровадження ШІ могли б бути доповнені ширшим кількісним аналізом на основі фінансових або операційних показників підприємств різних галузей. Також перспективним є розширення міжнародного порівняння політик розвитку ШІ, апробації платформи SyncronRecords у різних типах компаній і розроблення детальнішої системи показників для вимірювання впливу ШІ на ринкові інновації, зокрема на швидкість виведення продукту на ринок, якість клієнтської взаємодії, частку цифрових доходів і рівень міжнародної масштабованості бізнес-моделі. Зазначені зауваження мають дискусійний і рекомендаційний характер та не ставлять під сумнів отримані авторкою результати.

У підсумку хочу зазначити, що дисертаційна робота Горобець Ольги Геннадіївни є актуальним, самостійним і завершеним науковим дослідженням, у якому отримано результати, що мають наукову новизну, теоретичне значення та практичну цінність для розвитку підходів до використання штучного інтелекту в міжнародному бізнесі та інноваційному розвитку підприємств. Авторка продемонструвала належний рівень наукової підготовки, здатність до системного аналізу складних процесів цифрової трансформації, уміння поєднувати положення міжнародних економічних відносин із прикладними аспектами розвитку ШІ-рішень для бізнесу.

Вважаю, що дисертація відповідає вимогам, які висуваються до наукових робіт на здобуття ступеня доктора філософії, а її авторка, Горобець Ольга Геннадіївна, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини».

В обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь:

Грущинська Н. М., д.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин КАІ: Шановні колеги! Хочу наголосити, що дисертація Горобець Ольги Геннадіївни є актуальним і своєчасним дослідженням, оскільки штучний інтелект сьогодні впливає не лише на технологічні процеси, а й на міжнародну конкурентоспроможність, структуру глобальних ринків, інноваційну поведінку компаній та позиціонування держав у цифровій економіці. Робота вирізняється тим, що поєднує проблематику міжнародних економічних відносин із питаннями цифрової трансформації бізнесу, ринкових інновацій і відповідального управління ШІ.

Науково важливим є те, що авторка не абсолютизує роль ШІ, а розглядає

його ефективність у зв'язку з якістю даних, інституційним середовищем, людським капіталом, цифровою інфраструктурою, регулюванням і ринковим попитом. Такий підхід відповідає логіці міжнародних економічних відносин, де технології мають розглядатися не тільки як інструмент, а як фактор зміни взаємодії компаній, держав і ринків.

Окремо хочу відзначити практичну спрямованість дисертації, зокрема обґрунтування стратегічних напрямів розвитку ШІ в Україні та розгляд SyncronRecords як прикладної моделі ШІ-орієнтованої бізнес-операційної системи. Це свідчить про здатність авторки поєднувати теоретичні положення з реальними потребами бізнесу, який працює в умовах цифровізації, міжнародної конкуренції, нестабільності та потреби у швидкому прийнятті управлінських рішень.

Вважаю, що дисертаційна робота Горобець Ольги Геннадіївни є самостійним, логічно завершеним і науково обґрунтованим дослідженням, результати якого мають теоретичне і практичне значення для розвитку наукових підходів до аналізу впливу штучного інтелекту на міжнародний бізнес та інноваційний розвиток України. Дисертація заслуговує на позитивну оцінку, а її авторка на підтримку щодо подальшого розгляду роботи та присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини».

Татаренко Н. О., к.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин КАІ:

Шановні колеги! Підтримую представлену дисертаційну роботу, оскільки вона стосується однієї з ключових тем сучасного міжнародного бізнесу – переходу компаній до інтелектуалізованих моделей управління, у яких дані, цифрові платформи, аналітика та ШІ стають джерелом конкурентних переваг. У роботі переконливо показано, що ШІ змінює не лише окремі бізнес-функції, а й логіку створення цінності, швидкість прийняття рішень, характер міжнародної взаємодії та вимоги до управлінської культури.

Важливо, що здобувачка розглядає Україну не лише як споживача ШІ-рішень, а як потенційного учасника міжнародної цифрової економіки, здатного розвивати власні продукти, сервіси, стартапи й управлінські рішення. У цьому контексті результати дисертації можуть бути корисними для бізнесу, освітніх програм, аналітичної роботи та формування стратегій цифрового розвитку підприємств.

Окремо хочу відзначити, що робота має чітку міждисциплінарну логіку: у ній поєднано положення міжнародних економічних відносин, інноваційного розвитку, цифрової трансформації, управління бізнес-процесами та відповідального використання ШІ. Це дозволяє розглядати дисертацію не лише як дослідження окремої технології, а як аналіз ширших змін, що відбуваються у міжнародному бізнес-середовищі під впливом штучного інтелекту.

Вважаю, що дисертаційна робота Горобець Ольги Геннадіївни є актуальною, самостійною і завершеною науковою працею, результати якої мають теоретичне та практичне значення. Робота заслуговує на позитивну оцінку, а її авторка на підтримку щодо подальшого розгляду дисертації та присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини».

Плотніков О. В., д.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин КАІ: Шановні присутні, хочу підкреслити актуальність

тематики дисертації, яка присвячена ролі штучного інтелекту у трансформації міжнародного бізнесу та стимулюванні ринкових інновацій. У сучасній економіці ШІ стає чинником, що впливає на глобальну конкуренцію, продуктивність, організацію бізнес-процесів і здатність компаній швидко адаптуватися до змін зовнішнього середовища.

Особливо хочу відзначити практичну складову дослідження, пов'язану з розробленням і описом SyncronRecords. Для міжнародного бізнесу цінність таких систем полягає у зменшенні інформаційної фрагментації, прискоренні управлінського циклу, підвищенні прозорості рішень і кращому контролі операційних ризиків. Це особливо важливо для компаній, які працюють на кількох ринках, мають розподілені команди, різні джерела даних і потребують швидкої координації дій.

Вважаю, що дисертаційна робота заслуговує на підтримку, оскільки поєднує теоретичну актуальність, практичний результат і відповідність спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини».

ВИСНОВОК
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Горобець Ольги Геннадіївни на тему «Роль штучного інтелекту у трансформації міжнародного бізнесу та стимулюванні ринкових інновацій», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 29 «Міжнародні відносини» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини»

1. Обґрунтування вибору теми дослідження. Сучасний етап розвитку міжнародного бізнесу характеризується глибокою технологічною трансформацією, посиленням глобальної конкуренції, ускладненням ланцюгів створення вартості, зростанням ролі даних та переходом компаній до цифрових моделей управління. Одним із ключових чинників цих змін є штучний інтелект (ШІ), який поступово перетворюється з окремого технологічного інструменту на системний фактор трансформації міжнародних економічних відносин, бізнес-процесів, інноваційної активності та конкурентоспроможності компаній.

Поширення ШІ змінює логіку функціонування міжнародного бізнесу. Компанії використовують інтелектуальні системи для аналізу великих масивів даних, прогнозування попиту, автоматизації операцій, персоналізації клієнтської взаємодії, управління ризиками, фінансового планування, підтримки ухвалення рішень і створення нових цифрових продуктів. Водночас ШІ впливає не лише на окремі функції підприємства, а й на структуру міжнародної конкуренції, оскільки компанії з вищим рівнем цифрової та аналітичної зрілості отримують переваги у швидкості реакції, масштабованості, якості управління і здатності до інновацій.

Особливої актуальності зазначена проблематика набуває для України. В умовах повномасштабної війни, потреби у післявоєнному відновленні, обмеженості ресурсів, кадрових викликів, пошуку нових експортних можливостей і необхідності інтеграції до європейського економічного простору ШІ може стати важливим інструментом підвищення стійкості та інноваційності українського бізнесу. Для України йдеться не лише про технологічну модернізацію підприємств, а й про

формування нової ролі країни у міжнародному поділі праці: від постачальника цифрових послуг та людського капіталу до розробника інтелектуальних продуктів, платформ і бізнес-рішень із високою доданою вартістю.

Водночас потенціал ШІ не реалізується автоматично. Для його ефективного використання необхідні якісні дані, цифрова інфраструктура, інституційна довіра, кадрові компетентності, відповідальне регулювання, кібербезпека, управління ризиками та здатність підприємств перебудовувати бізнес-процеси. Низька якість даних, фрагментарність цифрових систем, нерівний доступ МСП до технологій, дефіцит спеціалістів, регуляторна невизначеність і залежність від зовнішніх технологічних платформ можуть обмежувати інноваційний ефект ШІ. Саме тому дослідження ролі ШІ у трансформації міжнародного бізнесу та стимулюванні ринкових інновацій є актуальним як у теоретичному, так і в прикладному вимірах.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертаційне дослідження виконано на кафедрі міжнародних економічних відносин КАІ в межах науково-дослідної роботи:

- «Міжнародний рух капіталу в умовах зовнішньої збройної агресії проти України та повоєнної відбудови» (номер державної реєстрації №12-2024/15.01.01. Період виконання – 02.01.2024 - 31.12.2025рр.);

- «Теоретичні та практичні аспекти модифікації системи міжнародних економічних відносин в умовах багатополярності розвитку світового господарства» (номер державної реєстрації №118-2022/15.01.01. Період виконання – 01.01.2022 – 30.12.2023рр.).

Особистий внесок здобувачки полягає в обґрунтуванні ролі штучного інтелекту у трансформації міжнародного бізнесу, аналізі його впливу на інноваційну активність підприємств, розробленні підходів до інтеграції ШІ у бізнес-процеси та формуванні науково-прикладних рекомендацій щодо використання ШІ як чинника стимулювання ринкових інновацій.

Тема дисертації відповідає освітньо-науковій програмі «Міжнародні економічні відносини» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» галузі знань 29 «Міжнародні відносини» в КАІ (зокрема, ОК 1.3.1, ОК 1.3.4 та ОК 1.3.5).

3. Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційної роботи є обґрунтування теоретичних засад і розроблення науково-прикладних рекомендацій щодо визначення ролі штучного інтелекту у трансформації міжнародного бізнесу та стимулюванні ринкових інновацій з урахуванням глобальних тенденцій, моделей інтеграції ШІ у бізнес-процеси, практичної реалізації бізнес-операційної системи на базі ШІ та особливостей інноваційного розвитку бізнесу в Україні.

Для досягнення поставленої мети в дисертаційній роботі визначено такі основні наукові *завдання:*

- дослідити сутність, еволюцію та класифікацію технологій штучного інтелекту в умовах трансформації глобальної економіки;

- розкрити вплив ШІ на трансформацію бізнес-процесів у міжнародному бізнесі;

- охарактеризувати економічні та соціальні аспекти впровадження ШІ у діяльність компаній;

- систематизувати моделі та стратегії інтеграції ШІ в бізнес-процеси

компаній;

- визначити напрями трансформації інноваційного розвитку міжнародного бізнесу під впливом ШІ;
- обґрунтувати концепцію бізнес-операційної системи на базі ШІ як нової моделі управління компанією та розкрити її реалізацію на прикладі платформи SyncronRecords;
- проаналізувати сучасний стан та особливості розвитку ШІ в Україні;
- оцінити вплив ШІ на інноваційну активність українських підприємств;
- визначити стратегічні напрями, перспективи та бар'єри впровадження ШІ в Україні.

4. Об’єкт дослідження процеси трансформації міжнародного бізнесу та інноваційного розвитку підприємств під впливом технологій штучного інтелекту.

5. Предмет дослідження – роль штучного інтелекту у трансформації міжнародного бізнесу та стимулюванні ринкових інновацій.

6. Методи дослідження. Для досягнення мети та розв'язання завдань дисертаційної роботи використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів наукового пізнання. Історико-логічний метод застосовано для дослідження еволюції концепції ШІ та розвитку підходів до його використання в міжнародному бізнесі. Метод аналізу і синтезу використано під час узагальнення теоретичних підходів до сутності ШІ, класифікації технологій, визначення моделей інтеграції ШІ у бізнес-процеси та систематизації економічних і соціальних ефектів.

Системно-структурний метод застосовано для розкриття взаємозв'язку між ШІ, бізнес-процесами, інноваційною активністю, управлінням даними та міжнародною конкурентоспроможністю компаній. Порівняльний метод використано для аналізу міжнародних підходів до впровадження й регулювання ШІ, а також для зіставлення глобальних тенденцій і українського контексту. Метод узагальнення дозволив сформулювати стратегічні напрями впровадження ШІ в Україні. Метод моделювання використано під час розроблення концептуальної логіки бізнес-операційної системи на базі ШІ та опису платформи SyncronRecords як прикладної реалізації такої моделі.

У роботі також використано методи табличного й графічного узагальнення для систематизації моделей, стратегій, бар'єрів, показників і взаємозв'язків; метод кейс-аналізу – для розгляду прикладів використання ШІ українськими та міжнародними компаніями; метод контент-аналізу – для опрацювання наукових публікацій, аналітичних звітів, нормативно-правових документів і матеріалів міжнародних організацій.

7. Наукова новизна одержаних результатів полягає у поглибленні теоретичних засад дослідження ролі ШІ у трансформації міжнародного бізнесу та розробленні науково-прикладного підходу до використання бізнес-операційної системи на базі ШІ як інструменту стимулювання ринкових інновацій і підвищення ефективності управління компаніями. Основні положення наукової новизни, що виносяться на захист, полягають у такому:

вперше:

- обґрунтовано концепцію бізнес-операційної системи на базі ШІ як інтегрованої моделі управління компанією, що поєднує дані, бізнес-процеси, аналітику, агентські функції, управління знаннями, контроль доступу, операційну

пам'ять та підтримку управлінських рішень у єдиному цифровому середовищі; на відміну від розрізнених ШІ-інструментів, така модель розглядається як основа для переходу від точкової автоматизації до системної інноваційної трансформації бізнесу;

- розроблено прикладну архітектуру та логіку функціонування платформи SyncronRecords як бізнес-операційної системи на базі ШІ, що включає робочий простір, модулі прогнозування, агентів, командний центр, управління повідомленнями, живу аналітику, ШІ-керування, пам'ять та журнал реєсстрації дій; це дозволяє продемонструвати практичну реалізацію теоретичної моделі в контексті управління компанією;

удосконалено:

- класифікацію моделей інтеграції ШІ в бізнес-процеси компаній шляхом виокремлення інструментальної, процесної, платформної та ШІ-орієнтованої моделей, що дає змогу визначати рівень цифрової зрілості компанії та обирати доцільну стратегію впровадження;
- теоретичні положення щодо впливу ШІ на інноваційний розвиток міжнародного бізнесу через поєднання продуктових, процесних, організаційних, маркетингових і бізнес-модельних інновацій, що дозволяє розглядати ШІ не лише як технологію автоматизації, а як чинник формування нової операційної логіки компаній;
- науково-прикладний підхід до оцінювання впливу ШІ на інноваційну активність українських підприємств через поєднання показників продуктивності, фінансового результату, якості, клієнтського ефекту, організаційної зрілості та експортної спроможності;

набули подальшого розвитку:

- понятійно-категоріальний апарат дослідження цифрової трансформації міжнародного бізнесу шляхом уточнення ролі ШІ як системного чинника, що впливає на бізнес-процеси, ринки праці, управління даними, міжнародну конкурентоспроможність і ринкові інновації;
- підходи до визначення стратегічних напрямів впровадження ШІ в Україні, що охоплюють розвиток людського капіталу, даних та інфраструктури, підтримку МСП, стартапів, відповідальне регулювання, кібербезпеку, євроінтеграцію, регіональний розвиток і ШІ-суверенітет;
- обґрунтування ролі ШІ у післявоєнній модернізації України та посиленні позицій українських підприємств у міжнародних економічних відносинах через розвиток знаннєвомістких послуг, галузевих цифрових продуктів і експортного потенціалу.

8. Теоретичне значення. Теоретичне значення дисертації полягає у поглибленні наукових уявлень про штучний інтелект як системний чинник трансформації міжнародного бізнесу, ринкових інновацій і міжнародної конкурентоспроможності компаній. У роботі ШІ розглянуто не лише як окремий інструмент автоматизації, а як складну техніко-економічну систему, що поєднує алгоритми, дані, цифрову інфраструктуру, людські компетентності, управлінські правила та інституційні обмеження. Такий підхід розширює теоретичне розуміння ролі ШІ у міжнародних економічних відносинах, оскільки дозволяє пов’язати технологічні зміни з трансформацією бізнес-процесів, глобальної конкуренції,

інноваційної активності, управління даними та формування нових моделей створення вартості.

Дисертаційна робота містить науково обґрунтовані положення щодо моделей інтеграції ШІ у бізнес-процеси компаній. Теоретичне значення має виокремлення інструментальної, процесної, платформної та ШІ-орієнтованої моделей, що дає змогу пояснити перехід компаній від точкового використання окремих цифрових сервісів до системної перебудови операційної логіки управління. У цьому контексті розширено інтерпретацію цифрової зрілості міжнародної компанії, ролі даних як економічного ресурсу, операційної пам'яті як елемента організаційного знання та ШІ-агентів як інструментів підтримки управлінських рішень у складному міжнародному середовищі.

Важливим теоретичним результатом є обґрунтування концепції бізнес-операційної системи на базі ШІ як інтегрованої моделі управління компанією, що поєднує робочий простір, дані, бізнес-процеси, аналітику, операційну пам'ять, ШІ-агентів, контроль доступу, чергу дій, механізми погодження та політики відповідального використання. На відміну від підходів, у яких ШІ трактується переважно як допоміжний програмний інструмент, у дисертації доведено можливість його розгляду як компонента бізнес-операційної архітектури, що впливає на швидкість управлінського циклу, якість рішень, координацію міжнародних команд, прозорість процесів і здатність компанії перетворювати цифрові знання на ринкові інновації.

Результати дослідження сприяють розвитку теорії міжнародних економічних відносин, цифрової економіки, інноваційного менеджменту, управління бізнес-процесами, теорії транзакційних витрат і відповідального використання ШІ. Теоретичне значення роботи також полягає у поглибленні понятійно-категоріального апарату дослідження цифрової трансформації міжнародного бізнесу, уточненні взаємозв'язку між якістю даних, організаційною зрілістю, людським капіталом, регулюванням, кібербезпекою та інноваційним результатом. Сформовані положення створюють підґрунтя для подальших міждисциплінарних досліджень впливу ШІ на міжнародну конкурентоспроможність, експорт цифрових послуг, розвиток українських підприємств і післявоєнну модернізацію України.

Єдність змісту дисертації підтверджується узгодженістю мети, завдань, об'єкта і предмета дослідження, логіки трьох розділів, положень наукової новизни, прикладної моделі SyncronRecords та особистого внеску здобувачки. Теоретичні результати роботи безпосередньо пов'язані з її прикладною частиною, оскільки запропонована концепція бізнес-операційної системи на базі ШІ демонструє, яким чином узагальнені положення про цифрову трансформацію, інтеграцію ШІ, управління даними та ринкові інновації можуть бути представлені у вигляді цілісної моделі управління компанією.

9. Практичне значення та використання результатів дисертаційного дослідження. Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання теоретичних положень, методичних узагальнень і прикладних рекомендацій дисертації для розроблення стратегій упровадження ШІ в міжнародних компаніях, українських підприємствах, МСП, стартапах і цифрових платформах. Запропоновані моделі інтеграції ШІ в бізнес-процеси можуть застосовуватися для діагностики цифрової зрілості підприємств, вибору сценаріїв

автоматизації, формування політик відповідального використання ШІ та оцінювання економічного ефекту.

Практичні результати дослідження можуть бути використані у діяльності компаній, які планують впроваджувати ШІ у продажі, фінанси, маркетинг, управління проєктами, клієнтський сервіс, операційну аналітику, роботу з даними та внутрішню координацію. Окреме прикладне значення має розроблена концепція платформи SyncronRecords, яка демонструє можливість створення бізнес-операційної системи на базі ШІ для підтримки управління компанією, збереження операційного контексту, роботи агентів, формування звітів, управління ризиками та підтримки рішень.

Практичне значення результатів дисертаційної роботи підтверджується їх упровадженням у діяльність підприємств. Зокрема, результати дослідження використано у діяльності:

- ТОВ «ЛЕГЕНДАРІ ХАБ», де впроваджено методичний підхід до оцінювання впливу штучного інтелекту на бізнес-процеси, модель інтеграції ШІ-рішень у систему управління підприємством, підхід до формування інноваційної стратегії з використанням інструментів ШІ та практичні рекомендації щодо застосування ШІ в аналітиці, автоматизації процесів і управлінні клієнтськими взаємодіями (довідка про впровадження від 28.04.2026, №2);

- ТОВ «ФРЕШ-ПАК-УКРАЇНА» щодо оптимізації бізнес-процесів підприємства, автоматизації обробки листів постачальників та інтеграції даних у єдину систему обліку, застосування інструментів обробки неструктурованих даних, створення базової CRM-системи, автоматичного генерування документів, мапінгу полів, експорту у PDF та системи сповіщень (довідка про впровадження від 01.05.2026, №3);

- кафедри міжнародних економічних відносин при підготовці фахівців за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» за освітньо-професійними програмами «Міжнародні економічні відносини» та «Міжнародний бізнес» першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти з дисциплін «Міжнародний бізнес», «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємства», «Транснаціоналізація світової економіки та менеджмент персоналу в міжнародних корпораціях» та «Сучасні ТНК та управління персоналом в міжнародних компаніях» (акт про впровадження від 24.04.2026, №1).

Результати дослідження можуть бути використані також у подальшому навчальному процесі під час підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини», зокрема при викладанні дисциплін, пов'язаних із міжнародним бізнесом, цифровою економікою, інноваційним розвитком, міжнародною конкурентоспроможністю, управлінням бізнес-процесами та технологічною трансформацією компаній.

10. Особистий внесок здобувача. Дисертація є самостійно виконаним науковим дослідженням. Усі теоретичні положення, аналітичні узагальнення, прикладні рекомендації, висновки та розроблені авторські підходи, викладені в роботі, одержані здобувачкою особисто. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів має посилання на відповідні джерела.

11. Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати дисертаційного дослідження пройшли апробацію на міжнародних

наукових і науково-практичних конференціях, зокрема: «Фундаментальні зсуви геоекономічної системи світу» (Київ, 2022); «Національні економічні стратегії розвитку в глобальному середовищі» (Київ, 2023, 2025, 2026); науковому симпозіумі, присвяченому 80-річчю професора А.С. Філіпенка (Київ, 2023); «B2B Marketing» (Київ, 2023); «Штучний інтелект у науці та освіті» (AISE 2024) (Київ, 2024); «Авіація в XXI столітті – Безпека в авіації та космічні технології» (Київ, 2024); «Мультимедійні технології в освіті та інших сферах діяльності» (Київ, 2024); «ПОЛІТ. Сучасні проблеми науки» (Київ, 2025, 2026), а також International Sustainable Transportation Symposium (2025).

12. Публікації. За темою дисертації опубліковано 16 наукових праць. Серед них: 3 статті у фахових наукових виданнях України, 13 праць, що додатково відображають результати дисертації, у тому числі 12 тез доповідей у матеріалах конференцій різного рівня та 1 стаття у монографії.

Список опублікованих праць за темою дисертації

Статті у фахових наукових виданнях України

1. Горобець О.Г., Побоченко Л.М. Проблеми та переваги використання діпфейків у світовій економіці в епоху штучного інтелекту. *Бізнес Інформ.* 2025. № 2. С. 171–180. DOI: 10.32983/2222-4459-2025-2-171-180.

Особистий внесок Побоченко Л.М.: наукове консультування, редагування матеріалу.

Особистий внесок Горобець О.Г.: написання основного тексту статті, підбір і опрацювання літератури.

2. Horobets O. H., Pobochenko L. M. AI and the global order: impacts on business, cybersecurity, Diplomacy and food security. *Scientific notes.* 2026. Issue 42, No. 1. pp. 232–247. DOI: 10.33111/vz_kneu.42.26.01.18.124.130.

Особистий внесок Побоченко Л.М.: наукове консультування, написання блоку про продовольчу безпеку.

Особистий внесок Горобець О.Г.: написання основного тексту статті, підбір і опрацювання літератури.

3. Горобець О. Глобальні диспропорції у впровадженні та використанні штучного інтелекту. *Актуальні проблеми економіки.* 2026. Том 1, № 296. С. 256–265.DOI: 10.32752/1993-6788-2026-1-296-256-265.

Наукові праці, які додатково відображають результати дисертації:

4. Horobets O. Transformation of the financial sector under the influence of the metaverse development. *Фундаментальні зсуви геоекономічної системи світу*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 20–21 грудня 2022 р. Київ, 2022. С. 234–238.

5. Горобець О.Г. Перегони на ринку штучного інтелекту: наслідки для бізнесу та суспільства. *Національні економічні стратегії розвитку в глобальному середовищі*: матеріали XIV Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 11 травня 2023 р. Київ, 2023. С. 70–74.

6. Горобець О.Г. Вплив штучного інтелекту на ринок праці. *Матеріали наукового симпозіуму, присвяченого 80-річчю професора А. С. Філіпенка.* Київ, 2023. С. 166–168.

7. Горобець О.Г. Вплив ШІ на глобальний бізнес. Сучасні міжнародні відносини: актуальні напрямки теорії та практики – 2023 рік: монографія / за ред. Ю. Волошин, Н. Василишина. Варшава: RS Global Sp. z o.o., 2023. С. 395–403. DOI: 10.31435/rsglobal/054. ISBN 978-83-965085-6-0.

8. Горобець О.Г., Побоченко Л.М. Роль штучного інтелекту у вдосконаленні B2B-стратегій маркетингу та продажів. *B2B Marketing*: зб. наук. праць XVII Міжнар. наук.-практ. конф. Київ : КПІ ім. І. Сікорського, 2024. С. 69–71.

9. Горобець О.Г., Побоченко Л.М. Вплив розвитку штучного інтелекту на трансформацію глобальної економіки. *Штучний інтелект у науці та освіті*: зб. тез Міжнар. наук. конф. AISE 2024, секція «ШІ в економіці», Київ, 1–2 березня 2024 р. Київ. 2024. С. 446–450.

10. Горобець О.Г., Побоченко Л.М. Вплив штучного інтелекту на авіаційну галузь. *Авіація в XXI столітті – Безпека в авіації та космічні технології* : матеріали XI Всесвітнього конгресу, Київ, 25–27 вересня 2024 р. Київ, 2024. С. 5.1.8–5.1.12.

11. Горобець О.Г., Побоченко Л.М. Перспективи трансформації освітніх послуг у контексті застосування штучного інтелекту для мультимедійного контенту. *Мультимедійні технології в освіті та інших сферах діяльності*: матеріали XV Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 6 листопада 2024 р. Київ, 2024. С. 310–315.

12. Горобець О.Г. Використання штучного інтелекту в міжнародному бізнесі України під час війни: виклики, можливості та перспективи. *ПОЛІТ. Сучасні проблеми науки*: матеріали XXV Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 28 лютого 2025 р. Київ: КАІ, 2025. С. 141–143.

13. Горобець О.Г. Позиція Індії на світовому ринку штучного інтелекту. *Національні економічні стратегії розвитку в глобальному середовищі*: матеріали XVI Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 24 квітня 2025 р. Київ, 2025. С. 102–104.

14. Horobets O., Pobochenko L. Challenges of implementing AI for sustainable development. *Development Prospects for Sustainable Transport: Proceedings of the International Sustainable Transportation Symposium 2025*. Cham: Springer Nature Switzerland AG, 2026. Chapter 51. DOI: 10.1007/978-3-032-20206-2_51.

15. Горобець О.Г. Вплив ШІ та низькоякісного контенту на погіршення когнітивних здібностей та здатності до інновацій. *ПОЛІТ. Сучасні проблеми науки*: матеріали XXVI Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 27–29 квітня 2026 р. Київ: КАІ, 2026. С. 52–55.

16. Горобець О.Г. Інфраструктура ШІ як критична інфраструктура глобального значення. *Національні економічні стратегії розвитку в глобальному середовищі*: матеріали XVII Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 23 квітня 2026 р. Київ, 2026. С. 56–58.

13. Структура та обсяг дисертації. Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 282 сторінок, із них – 251 сторінки основного тексту. Робота містить 65 таблиць, 21 рисунки, 3 додатки. Список використаних джерел складається із 197 найменувань.

14. Характеристика особистості здобувача. Горобець Ольга Геннадіївна

зарекомендувала себе як відповідальна, ініціативна і самостійна дослідниця, здатна працювати з широким колом наукових, статистичних, нормативно-правових і аналітичних джерел. Здобувачка демонструє належний рівень академічної культури, аналітичного мислення, наукової доброчесності та здатності поєднувати теоретичний аналіз із прикладним моделюванням цифрових рішень. Вона вміє працювати з великим обсягом інформації, виокремлювати головне та формувати логічно послідовні висновки, що відповідають меті й завданням дисертації. Здобувачка також продемонструвала здатність бачити досліджувану проблему не лише в технологічному, а й у міжнародно-економічному, управлінському та інноваційному вимірах. Це свідчить про її наукову зрілість, професійну підготовленість і готовність до подальшої самостійної дослідницької роботи.

15. Оцінка мови та стилю дисертації. Текст дисертації викладено фаховою українською мовою відповідно до норм наукового стилю. Виклад матеріалу є логічно послідовним, структурованим і чітким, з коректним використанням термінології у сфері міжнародних економічних відносин, цифрової економіки, штучного інтелекту, інноваційного розвитку та міжнародного бізнесу. Дисертація оформлена відповідно до чинних вимог, із дотриманням стилістичної єдності та бібліографічної точності.

16. Рецензенти рекомендують: відповідно до **пп. 15, 16** Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44**, *пропонується такий склад разової ради:***

Голова ради:

Грущинська Наталія Миколаївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин Факультету права та міжнародних відносин КАІ.

Рецензенти:

Прокоп'єва Аліна Анатоліївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин Факультету права та міжнародних відносин КАІ.

Набок Інна Іванівна, кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри міжнародних економічних відносин Факультету права та міжнародних відносин КАІ.

Офіційні опоненти:

Столярчук Ярослава Михайлівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародної економіки Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана.

Гончаренко Оксана Володимирівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки Дніпровського державного аграрно-економічного університету.

Усі члени разової спеціалізованої вченої ради не мають реальний чи потенційний конфлікт інтересів щодо здобувачки Горобець Ольги Геннадіївни (зокрема, є його близькою особою) та/або його наукового керівника.

У результаті попередньої експертизи дисертації Горобець Ольги Геннадіївни і повноти публікації основних результатів дослідження

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Горобець Ольги Геннадіївни на тему «Роль штучного інтелекту у трансформації міжнародного бізнесу та стимулюванні ринкових інновацій».

2. Вважати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Горобець Ольги Геннадіївни відповідає спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року. № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), вимогам пп. 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

3. Рекомендувати дисертаційну роботу «Роль штучного інтелекту у трансформації міжнародного бізнесу та стимулюванні ринкових інновацій», подану Горобець Ольгою Геннадіївною на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 29 «Міжнародні відносини», за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини».

4. Рекомендувати Вченій раді затвердити склад разової спеціалізованої вченої ради:

Голова ради:

Грущинська Наталія Миколаївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин Факультету права та міжнародних відносин КАІ.

Рецензенти:

Прокоп'єва Аліна Анатоліївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин Факультету права та міжнародних відносин КАІ.

Набок Інна Іванівна, кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри міжнародних економічних відносин Факультету права та міжнародних відносин КАІ.

Офіційні опоненти:

Столярчук Ярослава Михайлівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародної економіки Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана.

Гончаренко Оксана Володимирівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки Дніпровського державного аграрно-економічного університету.

Результати голосування щодо рекомендації до захисту дисертації Горобець Ольги Геннадіївни:

«за» – 17

«проти» – немає

«утримались» – немає.

Головуючий на засіданні:
професор кафедри міжнародних
економічних відносин КАІ,
д.е.н., професор Наталія ГРУЩИНСЬКА

Секретар засідання:
професор кафедри міжнародних
економічних відносин КАІ,
к.е.н., доцент Інна НАБОК

ПОГОДЖЕНО:
проректор з наукових досліджень та
трансферу технологій КАІ,
д.т.н., професор Сергій ГНАТЮК